

A P P R O B A T I O

NOS PETRUS ALOYSIUS Tituli S. Martini in
 tibus S. R. E. Presbyter Cardinalis CARAFA
 cupatus, nomine Sacrae Congregationis Emi-
 tissimorum Cardinalium Concilii Tridentini Interpre-
 Fidem facimus & attestamus, Decreta Synodi Pro-
 cialis Gnesnensis in hoc libello descripta paginarum
 mero Triginta Trium: quarum prima incipit, Aet
 Constitutiones; ultima verò desinit, Matthias Lubie
 Archiepiscopus Gnesnensis, Locus sigilli, fuisse, ut
 pra ab eadem S. Congregatione Concilii emenda
 recognita, atq; approbata, eorundemq; Decretorum
 riginale apud eandem Sacram Congregationem ren-
 fuisse. In quorum fidem has propria manu subscri-
 mus, & ab Infra scripto ejusdem S. Congregationis
 retario subscribi, Sigilliq; Nostri impressione mun-
 mandamus. Datum Romae die X. Decembris M. DC. X.

Petrus Aloysius Cardinalis Carafa.

Franc: Paulutius S. C. C. S.

S Y N O D U S
 P R O V I N C I A L I S,

Sub

Illustrissimo et Reverendissimo Domino

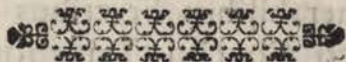
**D. JOANNE
 W E Z Y K,**

DEI & Apostolicae Sedis Gratia,
 ARCHIEPISCOPO GNESNENSI,
 Legato Nato, Regni Poloniae Primate, &
 Primo PRINCIPE,

V A R S A V I Æ.

*Anno Domini, Millesimo, Sexcentesimo, Trigesimo
 Quarto, Die decimãtertiã, Mensis Novembris*

Celebrata.

C R A C O V I Æ.

*In Officina Andreae Petricovij, S. R. M. Typographi
 Anno Domini, M. DC. XXXVI.*

VRBANVS PP. VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Militantis Ecclesiæ regimini, nullis licet nostris
fragantibus meritis, Divinâ dispensatione præ-
stiti, ex injuncti Nobis muneris debito, felici, pro-
roq; Ecclesiarum quarumlibet statui, & directioni
dulò intendimus, atq; hæc, quæ propterea, præfata, & emendata ab omnibus & singulis personis Ec-
per earundem Ecclesiarum Præfules, piè, & profassicis, tam Sæcularibus, quàm cujusvis Ordinis
facta fuisse comperimus, ut firma perpetuò subsil-
inviolatèq; observentur, Apostolicæ nostræ Consi-
tionis munimine roboramus; prout ad Divini curi præcipimus & mandamus. Declarantes, ut quæ
& Catholicæ Religionis incrementum, animarum
Christi fidelium salutem conspicimus in Domino
briter expedire. Cùm itaq; sicut ex literis Ven-
bilis Fratris JOANNIS, Archiepiscopi Gnesnensis
dilectum filium Stanislaum Zychowicz, J. U. D.
chidiaconum Calissiensis, & Præpositum Raven-
Oppidorum, seu locorum dictæ Gnesnen; seu al-
Dioc: à Clero Regni Poloniæ ad Nos pro præ-
confirmatione obtinenda missum, accepimus, ipse
no proximè præterito, M.DC.XXXIV. Synodum
vincialem celebraverit, in ipsaq; Synodo nonnulla
creta, quæ à Venerabilibus Fratribus Nostris, S.
Cardinalibus, Sacri Concilii Tridentini Interpret
jussu Nostro accurate perlecta, & recognita, ac
opus fuit emendata sunt, condita fuerint: Nos
giam ipsius JOANNIS Archiepiscopi, & Venerabilis

trum Episcoporum Comprovincialium suorum pie-
em, & Catholicæ Religionis zelum, ac in Nos, &
nc sanctam Sedem, devotionem summoperè com-
ndantes, & communi in illa Provincia eorum De-
patorum observationi, quantum cum Domino possu-
consulere volentes: Synodi præfata, quam eidem
ANNI remittimus, Statuta, sic ut præfertur, reco-
Statura, sic ut præfertur, reco-
singularibus, ac aliis in dignitate Ecclesiastica constitu-
ad quos quomodolibet spectat, inviolabiliter obser-
tionis præcipimus & mandamus. Declarantes, ut quæ
nenda sunt à Nobis, pro non appositis, & ab eisdè
ordinalibus non approbatis, habeantur, nulliusq; effe-
& roboris existant, nisi & donec cum effectu à
bis obtineantur: eundem verò JOANNEM Archie-
copum, & Episcopos Comprovinciales suos præfatos
rtamur in Domino, & attentè monemus, ut Decre-
præfata, juxta eorum formam & tenorem, in suis
cecessibus publicent, & illa publicari, atq; ab omni-
& singulis dictæ Provinciæ personis, Sæcularibus
Regularibus, aliisq; præfatis, in omnibus, & per
ania integrè, ac sub sententiis, censuris, & pœnis in
forfan contentis, recipi, admitti, observari præstari,
debitæ executioni demandari faciant. Decernentes
minem ab eorum observatione, quovis prætextu &
ula se excusare debere: ac irritum & inane, si secus
per his à quoquàm quavis autoritate, scienter, vel

ignoranter contigerit attentari. In contrarium facien-
tibus, non obstantibus quibuscunq;. Datum Romæ
apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscato-
ris, Die XX. Septembris, M.DC.XXX.V. Pontificatus
Nostri Anno Decimotertiô.

M. A. Maraldus.

Litteræ Eminentissimi Cardinalis Verospii.

PERILLUSTRIS ac Reverendissime Domine, uti Frater, Provinci-
alem Synodum ab Amplitudine Vestra, cum Comprovinci-
alibus Episcopis, ac de eorum consilio & assensu, novissime
celebratam, & Constitutiones in ipsa Synodo conditas, & ad
Sanctissimum Dominum Nostrum missas, Eminentissimi Car-
dinales Decretis Sacri Concilii Tridenti: interpretandis præ-
fecti, ex munere injuncto, & speciali suæ Sanctitatis jussu, di-
ligenter recognoverunt, atq; aliquibus emendatis, Amplitud:
Vestrae, & DD. Episcoporum, qui interfuerunt, pietatem, re-
ligionem, devotamq; in Sanctam Sedem Apostolicam obser-
vantiam, maximè laudantes, approbarunt. Nunc verò ean-
dem Synodum, & Constitutiones ita approbatas, & emenda-
tas, R. D. Stanislao Zychowicz, Califfiensi Archidiacono, qui
eas exhibuit, ad Amplitudinem Vestram perferendas damus,
ut eo modo, quo tam Synodum, quam ipsas Constitutiones
recepit, pro istorum populorum salute, & Ecclesiasticæ di-
scipline conservatione, in tua Ecclesia, totaq; Provinciâ, omni
nò observandas curet; ut eximie suæ, & Suffraganeorum in-
dustriæ, piiq; laboris fructus, quos sibi initio proposuerunt,
Deo auctore percipiat. Quod ut cumulatè fiat, Divinam Cle-
mentiam enixè rogamus, ut Amplitudinem Vestram diu inco-
lumem servare, suaq; gratiæ donis magis quotidie roborare
dignetur. Romæ Die 20. Octobris 1635.

Amplit: V. Perillustris ac Rhdmae

uti Fr: studiosissimus

Fr: Cardinalis Verospius.

F, Paulucius S.C.C. Secret:

à tergo

Perillustri ac Reverendiss: Domino, D.
Fratri Archiepiscopo Gnesnensi.

PRO debito ergo officii nostri hortamur, non solum
Præmatiali & Metropolitanâ, sed etiam Apo-
stolicâ auctoritate, omnes & singulos Regni Polonia,
& Magni Ducatus Lithuania, cujuscunq; status &
dignitatis, Nobis subjectos, ut ejusdem Synodi Con-
stitutiones, & Decreta, promptò animò suscipiant.
Illustrissimos quoq; Dominos Episcopos fraternè requi-
rimus, ut eas in suis Diocesisibus publicari, & ab
omnibus quàm diligentissimè observari curent, pro
suo Pastoralis Officio, & Provinciæ Nostræ utilitate.
Et quoniam Brevia certa, Ecclesias, Statumq; &
Ordinem nostrum concernen: è Romana Curia sunt
Nobis presentata, ea ad calcem presentis Synodi ad-
jungi mandavimus. Datum Lovicii, Die XXVI.
Mensis Martii. Annò Domini, Millesimò, Sexcen-
tesimò, Trigesimò Sextò.

ACTA

A C T A
&
CONSTITUTIONES
 Synodi Provincialis
G NESNENSIS,

*In Ecclesia Collegiata S. Joannis Baptista, Varaviae, die Lune, XIII,
 Mensis Novembris, & duobus sequentibus, Anno M, DC, XXXIV,
 Celebratae.*

PRÆSIDENTE.

Illustrissimo & Reverendissimo D. D. JOANNE WEZYK, DEI & Apostolicæ Sedis Gratia, Archiepiscopo Gnesnensi, Legato Nato Regni Poloniae Primate, Primòq; Principe. Præsentibus ibidem Illustrissimis DD. STANISLAO GROCHOWSKI, Archiepiscopo Leopoliensi, MATHIA LUBIENSKI, Vladislaviensi, & Pomeraniae, STANISLAO LUBIENSKI Plocensi, PAULO PIASECKI Camenecensi, Episcopi JOSEPHO VILHELMO RUDZKI, Ritus Græci Episcopo, sive Metropolitæ Kijoviensi. Illustribus quoq; & Adm: Reveren: DD. Simone Koludzki, Cancellario Gnetn: Custode Plocen: Crac: Vladislav: Canonico, S. R. M. Secretario, pro Serenissimo Principe Poloniae, & Sveciae, Joanne Alberto S. R. E. Cardinali, Episcopatus Cracoviensis Administratore perpetuo. Alberto Zabinski Cantore Vilnensi, pro suo Illustrissimo D. Abrahamo Woyna Episcopo, ac pro Venerabili Capitulo. Stanislao Loza Episcopo Argiven: Suffraganeo, Decano, Vicario in Spiritualibus & Officiali Generali Luccorien: pro Illustrissimo D. Episcopo Boguslao Boxa Radoszowski, ac suo Venerabili Capitulo, Joanne Grabowiecki Canonico Posnaniensi, & Præposito Sochaczoviensi, pro Illustriss: D. Henrico Firley, Episcopo Præmysliensi, Georgio Alexandro Dorpowski, J. U. D. Canonico

nico Culmensi, pro Illustriss: D. Episcopo Jacobo Zadzik, Regni Cancellario, ac suo Venerabili Capitulo. Mathæo Babinowski, J. U. D. Canonico Samogitiæ, pro Illustriss: D. Episcopo Georgio Tytzkiewicz, ac suo Venerabili Capitulo, Joanne Sasin, Canonico & Officiali Chelmensi, pro Illustriss: D. Episcopo, Remigio Konieczpolski, ac suo Venerabili Capitulo, Nuntiis. Necnon Ecclesiarum Metropolitanæ, & Cathedralium, Procuratoribus & Mandatariis, Joanne Krzewowski Archidiacono Gnesnensi, Lanciciensi, & Stanislae Sławinski Gnesnensi, Posnaniensi, Lanciciensiq; Canonicis: Stanislae Sramierowski Decano Leopoliensi, Joanne Foxio J. U. D. Archidiacono, Laurentio Starzewski Custode Cracoviensi, Christophoro Charbicki Præposito, & Paulo Piasecki Archidiacono Vladislaviensi, Rfidmo D. Joanne Baykowski, Episcopo Ennen: Suffraganeoq; ac Sede vacante Administratore Episcopatus Posnaniensis, & Joanne Brancki Archidiacono Pezoviensi, Magno Niowski Cantore & Officiali Præmysliensi, pro suis Capitulis. Reverendissimis quoq; DD. Abbatibus, & Præpositis, Joanne Madalinski Lendensi, Joanne Grabinski Olivensi, Leonardo Rebowski Peplinen: Thobia Małachowski, Paradisiensi, Abbatibus. Chrystomo Gorazdowski Jezoviens: Samuele Sierakowski Strzelnensi, Alberto Słupski Plocensi, Præpositis: aliis deniq; plurimis Sæcularibus & Regularibus Clericis.

De Doctrina Christiana.
C A P U T I.

Cum ex præscripto Sacrorum Canonum, & præcipuè Sacrosancti Concilii Tridentini, omnes Synodi Provinciales à professione Fidei Catholicæ, sine qua impossibile est placere DEO, inchoari debeant, & soleant: Idcirco hortatur Synodus omnes Illustrissimos Dominos Episcopos, ut Synodorum, ac præsertim postremæ, sub Tit: *De Professione Fidei, & Doctrina Christiana*, Decretum in viridi observantia conservent, & per Patochos omnino ad executionem, non solum in Villis, sed etiam in Oppidis deduci curent; cum id sit ad rudiores
in Fide

in Fide instituendos necessarium, & necessitate medii ad salutem, & præcepti: ad quem effectum petetur Confraternitas à Sancta Sede Apostolica, & ejus exemplum ex Italia afferri curabitur. Edictum quoq; contra Biblia Gedani Lingvâ Polonicâ impressa, à Sede Apostolica, probatum, in omnibus Diocesisibus publicetur, & ad executionem deducatur. Cujus exemplum hic inserere Synodo placuit, tenoris talis.

Edictum, prohibens lectionem Bibliorum, Gedani nuper impressorum.
JOANNES WĘZYK, DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ, Archiepiscopus Gnesnensis, Legatus Natus, Regni Poloniae Primas,
& Primus Princeps.

Clero, populoq; Diocesis & Provincia nostra, Regni Poloniae & Magni Ducatus Lithvanie, salutem in Domino sempiternam.

SALVATOR & DEUS Noster Christus JESUS, fundans, & constituens Ecclesiam suam, cum qua usq; ad consummationem sæculi se futurum promisit, præter Sacramenta novæ legis, & gubernationem Spiritus Sancti, per Principem Apostolorum Petrum (pro cuius fide, ut non deficeret, oravit) & illius Successores, Sacram quoq; Scripturam Novi & Veteris Testamenti, tanquam Doctrinæ Cœlestis fontem, & Cœleste depositum, custodiendum, servandumq; in ea reliquit. Cujus quidem Cœlestis Depositi, tanta semper in Ecclesia Catholica fuit majestas, & reverentia, ut illius custodia non nisi ad Episcopos, tanquam ad Apostolorum successores, & Ecclesiæ Pastores pertinuerit; neminiq; præter Ecclesiæ Romanæ auctoritatem, licuerit Sacram Scripturam interpretari, vel ex uno sermone in alium, transferre. Si enim in Veteri Testamento Ozias Rex leprâ à DEO percussus fuit, quod thuris adolendi ministerium sibi usurpasset; eidemq; Azarias Sacerdos unâ cum 80. Viris fortissimis in faciem restitit, dixitq;: *Non est tui officii Ozia, ut adoleas incensum, sed Sacerdotum hoc est filiorum Aaron, qui consecrati sunt ad hujusmodi ministerium:* multò magis in Novo Testamento, in quo Salvator Apostolis suis, & eorum Successoribus, Evangelium prædicare, & docere omnes gentes mandavit, illisq;

folis

solis nosse mysteria Regni, cæteris verò in parabolis concessit; Scripturæ Saeræ custodia, & interpretatio, ad Ecclesiam, ejusq; Pastores & Episcopos, ex ipsa Christi institutione, Apostolorumque doctrina & traditione, pertinere dignoscitur; ut merito Paulus Apostolus Doctor Gentium, Thimotheum Episcopum, & in ipso omnium gentium futuros Episcopos monuerit, ut Deposita, Sacram nimirum Scripturam, custodiat; devitans prophanas voeum novitates, & oppositiones falsi nominis scientiæ. Cumq; lex depositi sit, ut idem numero reddatur; ut si aurum accepisti, aurum reddas, ne plumbum, ne aramentâ supponas: providendum est Episcopis, ut sacrum hoc depositum Scripturæ Saeræ, & Legis Divinæ, argentum & aurum igne examinatum, imò super aurum & lapidem pretiosum multum, pretiosius, illibatum custodiant, servent, & præsentent: exemploq; S. Basilii Episcopi, qui Præfecto Valentis Imperatoris Arriani, sibi svadenti, ut Imperatori in nonnullis cederet, respondit; ipsi quoq; pari libertate & animo, ijs qui Scripturæ interpretandi potestatem sibi arrogant, respondeant: *Qui Divinis sunt enutriti eloquiis, corrumpi de Divinis dogmatibus nec ullam syllabam patiuntur: sed pro ijs, si ita oporteat, omnes mortis species amplectuntur.* Intellexit nimirum dudum humani generis, hostis nullâ re facilius depravatione Scripturæ Saeræ, Hæresumq; incrementa se consequi posse, quam si libertatem induceret cuivis ex suo sensu Sacram Scripturam, vel interpretandi, vel in alienam linguam sermonemve transferendi: ac propterea à secunda serè ætate Ecclesiæ, Anno nimirum Centesimo Vigesimo quinto, post Ascensionem Christi in Cœlum, Aquilam virum excelso ingenio, ac propterea elato animo, excitaverat, qui Bibliorum ex Hebræo in Græcam linguam translationem, (quam Septuaginta Interpretum vocant,) Annis sermè Trecentis ante natum Salvatorem factam, animadvertens eam Christum verum Messiam Patribus promissum confirmare, in dubium vocaret: cujus perversum exemplum, cum postea consequentibus temporibus plures secuti fuissent, passimq; omnes licere sibi existimarent ex proprio sensu Scripturam

B

Sacram

Sacram ex una lingua in aliam transferre, eoq; jam ventum esset, ut in re tam sacrâ & certâ, nulla penè esset certitudo, gravissima sacrorum Canonum, & Oecumenicorum Conciliorum, ac postremo Sacri Concilii Tridentini, cui etiam Regni nostri Oratores interfuerunt, autoritate provisum fuit, Veterem & vulgatam, ac à tot sæculis in Ecclesia receptam, & approbatam, Bibliorum ex Hebræa & Græca in Latinam linguam translationem, præ cæteris pro Sacra & Canonica habendam, & recipiendam: eamq; in rem contra Typographos, qui sine licentia Superiorum Ecclesiasticorum Scripturæ Sacræ libros imprimere, aut venales habere auderent, pæna anathematis & pecuniæ, dudum in Concilio Lateranensi statuta, renovata fuit. Quæ cum ita se habeant, miramur sanè, & graviter dolemus, Biblia Sacra, sine licentia, & approbatione S. Sedis Apostolicæ, in linguam Polonicam versa, Gedani Anno 1633. in Officina Andree Hunefeldi impressa, palam circumferri. In quorum versione, & libri aliquot Sacræ Scripturæ ex industria sunt omitti, illi præsertim, ex quibus adversa Orthodoxæ fidei doctrina convellitur; atq; ipsa translatio Polonici idiomatis, cum vulgatâ Latinâ collata, multis in locis depravata cernitur, ut ex collatione Hebræicæ, Græcæ, & Latinæ lectionis, piorum & doctorum Virorum, quibus id negotii dederamus, factâ, deprehensum fuit, ut iterum mirari satis & dolere non possimus Superattendentes, ut se nominant, Evangelicorum in Majori Polonia, eò superbix & audaciæ progressos, ut veteris & vulgatæ Latinæ Bibliorum translationis sibi censuram assumere ausi fuerint, vel certè plus sapere, meliùs linguam Hebræam & Græcam scire, vetustiores & meliores Bibliorum Hebræos & Græcos Codices habere, quàm SS. Patres, qui tot sæculis præcesserunt, quàm Luminaria Ecclesiæ, Hieronymus, Augustinus, Gregorius, & alii, vel dictas linguas scire, vel certiores Codices Bibliorum habere potuerunt, supraq; ipsam Ecclesiam, cujus tanta fuit apud S. Augustinum fides, ut Evangelio non crederet, nisi cum Ecclesiæ commoveret autoritas, sapere, & intelligere præsumant. Qui sanè quod

quod in subsidium sui erroris vel arrogantix sumunt, se non novam, sed veterem, ut asserunt, Brestensem Bibliorum editionem, & translationem iterum edidisse, & recudisse: scire, & meminisse deberent, Brestensia illa Biblia, & à laudatissimis illius temporis Decessoribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis Regni Poloniæ, & Magni Ducatus Lithvaniæ, damnata & reprobata fuisse, & Serenissimo magnæ memoriæ Regi SIGISMUNDO AUGUSTO, cui inscio dedicabantur, vel potius obtudebantur, ita displicuisse, ut etiam Diplomate suo, Anno 1565. 8. Octobris, Vilnæ dato, summo affectu professus fuerit, se ad defendendam contra Hæreses Religionem Catholicam, Religiosum Ordinem Patrum Societatis Jesu in Regnum Poloniæ recepisse. Quorum postea operâ curaq; contra hæc Brestensia Biblia, edita fuere autoritate Illustrissimi laudatissimæ memoriæ Stanislai Karnkowski, Decessoris nostri, Biblia ex vulgatâ Latinâ translatione in Polonicam linguam translata, bonæ memoriæ Jacobi Wuek ejusdem Societatis Theologi vocata. Neq; est quod superattendentes Evangelicorum, vel quisquis ille sit, autoritatem aliquam Bibliis Gedanensibus additam existimet, quòd dedicata sint S.R.M. Domino Nostro Clementissimo; cum sua Majestas primùm quidem Illustrissimo D. Episcopo Vilnensi cum is pro sua Pastoralis sollicitudine & vigilantia, de eorundem Bibliorum dedicatione suæ Majestati significasset, deinde verò mihi quoq; palam, & disertis verbis rescripserit, diserteq; pro Catholici Principis officio professus fuerit, eam Bibliorum dedicationem se inscio contigisse; ac propterea nihil inde autoritatis iisdem Bibliis accedere posse: Scire se, & profiteri, censuram & editionem Bibliorum, solius Ecclesiæ Romanæ esse potestatis; se in Ecclesia Catholica natum, in eadem quoq; & vivere, & mori velle. Quocirca laudatissimis Majorum, & decessorum nostrorum Episcoporum Regni, & Magni Ducatus Lithvaniæ vestigiis insistendo, qui olim regnante Serenissimo SIGISMUNDO AUGUSTO, magnæ memoriæ Rege, Brestensium Bibliorum editionem & translationem damnarunt, & anathematizarunt; Nos quoque,

māturo ea de re habito cum Illustriss: DD: & Fratribus ob-
servandis: Archiepiscopo Leopoliensi & Episcopis Regni &
Magni Ducatus Lithvaniae ac multorum virorum doctorum,
& piorum conūlio, de eorum quoq; assensu, pro debito Pasto-
ralis Officii nostri providentes, ne ea, quae sacris Canonibus,
& Fidei Catholicae adversantur, silentio approbare, vel ad ea
connivere, occasionemq; errandi ovibus nostris praeberere vide-
amur: Auctoritate nostrā Metropolitanā, & Primatiali, ac à
Saero Concilio Tridentino nobis concessa; in Dei Nomine,
omnibus & singulis Christi fidelibus utriusq; sexus, & cujusvis
conditionis Regni Poloniae & Magni Ducatus Lithvaniae in-
colis, & in virtute sanctae obedientiae, ac sub Excommunica-
tionis poena ipso facto incurrendā, Sediq; Apostolicae in Cata-
logo librorum prohibitorum, & Bulla Cænz Domini reserva-
rā, districtè prohibemus, ne librum hunc Bibliorum, Gedani
in Officina Andreae Hunefeldi, vel alibi, lingvā nostrā impres-
sum, vel alibi recusum, legere, retinere, vendere, seu cuiquam
donare audeant; sed si quis ea habuerit, Parocho, Parochus
verò Episcopo suo quamprimum reddere teneatur. Bi-
bliopolis verò, & Typographis omnibus, sub eadem anathe-
matis, & pecuniae poenis, arbitrio Illustrissimorum Episcopo-
rum, quos ut presentes literas nostras per Parochias publicare
sine mora curent, fraternè rogamus, decernendis, mandamus,
ne prædicta Biblia, vendere, sive de novo imprimere quovis
modo præsumant. Sciantq; Bibliopola, & Typographi, se
quoad impressionem, venditionem, & invectionem librorum,
Illustrissimorum DD. Lociordinariorum Jurisdictioni antiqui-
tus esse subiectos, secundum rescriptum Serenissimi olim SI-
GISMUNDI AUGUSTI Regis, Constitutionibus Provinciali-
bus lib: 1. insertum. In cujus rei fidem presentes manu no-
stra subscriptas, Sigillo quoq; nostro consignari iussimus. Dat:
Lovicii, die XXVIII. Mensis Aprilis. M.DC.XXXIV.

De Missis, in diē Commemorationis omnium fidelium defunctorum,

C A P U T II.

Quia teste Scripturā, sancta & salubris est cogitatio pro de-
functis

functis exorare, ut à peccatis solvantur: præsens Synodus sup-
plicandum censet S. Sedi Apostolicæ, ut exemplo Regni Va-
lentiæ, etiam huic nostræ Provinciæ concedere velit, ut die
Commemorationis omnium fidelium defunctorum, tres Missas
quilibet Sacerdos, prout in Die Natalis Domini, ad libitum
celebrare possit.

De Ecclesiis prophanatis & desolatis.

C A P U T III.

Statuit Synodus, ut Ecclesiæ à quibusvis, præsertim Hæreti-
cis, prophanatæ; quæ, sufficientem provisionem pro susten-
tatione Parochi non habent, aliis Ecclesiis uniantur, juxta
præscriptum Sac: Conc: Trid: ses: 21. cap: 5. & populus cum
dote Ecclesiæ tantisper viciniore Parocho adjungatur, quoad
recuperatæ, & universali Ecclesiæ restitutæ non fuerint. Cæ-
terum sciant Regulares, ipsis non licere sine licentia, & ap-
probatione speciali Ordinariorum, in Ecclesiis vacantibus, &
desolatis, respectu Parochorum Sacramenta administrare, aut
illius Parochiæ, seu alterius viciniore, homines, præcipuè tem-
pore Paschatis, Confessiones audire: alias contra facientes ad
Juris præscriptum punientur: commendatæ verò Ecclesiæ, jux-
ta juris communis, & Sac: Conc: dispositionem concedantur,

De Processionibus cum Venerabili Sacramento.

C A P U T IV.

NE multiplicatio Processionum cum Venerabili Sacramen-
to, loco devotionis, seu majoris Divini cultus, irreveren-
tiam interdum Divinæ pariat Majestatis: inhibitor omnibus
secularibus Rectoribus, ne præter Festum Corporis Christi,
ejusq; Octavæ dies, quibus processio solennis, modo & ordine
in Epistola Pastoralis novissimæ Synodi Decretis inserta, juxta
consuetudinem locorum, peragi omninò solet; aliis Domini-
cis, & Festis diebus, etiam in Processionibus Fraternitatum à
Loci Ordinario admissarum, audeant Venerabile Sacramentum
extra suam Ecclesiam, vel Cemeterium tantum, processionaliter
deferre. Regulares quoq; intelligant, non licere eis, Ju-
ribus sic disponentibus, extra sua claustra, & ambitum, seu
Ceme-

Cemeterium, Processiones cum Venerabili Sacramento facere, cum id Jurisdictionem quandam sapiat; consensum verò Dñi Lociordinarii hæc in parte suam, se amplius non duros, nisi ex justa causa, præsentis Decreti vigore promittunt, & cavēt.

De Ecclesiarum ingressu.

C A P U T V.

Quia ad Ecclesiam debet esse humilis & devotus ingressus, tum ut securitati Ecclesiarum prospiciatur, & occasio tumultuum præcidatur: interdicit Synodus omnibus cujuscunque status & conditionis hominibus, ne unquam Ecclesias cum bombardis, canibus, & avibus venatoriis, ingredi præsumant, sub pœna excommunicationis: cujus notam Parochi in Tabella foribus affigant his verbis: *Huc ingredi nemini licet cum bombardis, sclopetis, canibus, & avibus ad vendendum, sub pœna Excommunicationis.*

De Confraternitatibus.

C A P U T VI.

Confraternitates Rosarii præsertim, cum aliquibus Ecclesiis seu Parochiis conceduntur, non debet eas admittere Parochus, nisi prius specialem, uti Juris & consuetudinis est, admissionem à Lociordinario habeat: sub pœna arbitraria infrafacientes decernenda.

De Casibus Reservatis.

C A P U T VII.

Cum ex præscripto Juris communis, & ex præcedenti Synodo Gembiciana, à Sede Apostolica approbata, nec non ex declarationibus Eminentissimorum Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum, constet, Regulares quantumvis exemptos, privilegiatos, & ad audiendas Confessiones sæcularium approbatos, non posse quempiam absolvere à Casibus Sedi Apostolicæ, & Ordinariis reservatis: ideo Synodus injuriis bonorum Ecclesiasticorum & rapinis obviare volens, notificat inter alios Casus eidem Sedi Apostolicæ reservatos esse; Casus Invasionis bonorum Ecclesiasticorum, & exactiois pecuniarum, taliarum, seu collectarum, vecturarum, & aliarum angariarum,

seu ut vocant, Stationū in bonis Ecclesiæ; nec non occisionis Clericorum, & Presbyterorum, quorum absolutiones Ordinariis, juxta Bullam sanctæ memoriæ Leonis X. committantur: eisdem verò Ordinariis decernit esse reservados, sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrenda, casus eorum qui prohibent, vel impediunt Decimas percipi, & qui diripiunt bona mobilia, sive immobilia, post mortem Parochorum, sive Beneficiorum: Ideòq; inhibetur omnibus Presbyteris Sæcularibus, & respectivè Regularibus, sub pœna Excommunicationis, ne in prædictis casibus quempiam absolvere, præterquam in mortis articulo præsumant, sed ut supra remittant. Regulares autem in his casibus, & aliis per Decreta Provincialia Synodalia, à Sede Apostolica confirmata, reservatis, absolventes, quomodocunq; & qualicunq; interpretatione facta, etiam si lis eo nomine in judicio vertatur, sciant se incursum pœnam Excommunicationis ipso facto, nisi specialem à Sede Apostolica habeant facultatem: Ideò ne quis ignorantia se excuset, hic inferere placuit textum in Clem: Religiosi. de Privilegiis. *Religiosi, qui Clericis aut Laicis, Sacramentum Unionis extrema, vel Eucharistia, ministrare, Matrimonium solemnizare, non habita super his Parochialis Presbyteri licentia speciali, aut qui excommunicatos à Canone, præterquam in Casibus à Jure expressis, vel per Privilegia Sedi Apostolica concessis eisdem, vel à sententiis per Statuta Provincialia aut Synodalia, promulgatis, seu (ut verbis eorum utamur) à pœna & culpa absolvere quemquam præsumpserint, Excommunicationis incurrant sententiam ipso facto, per Sedem Apostolicam duntaxat absolventi. quos etiam Locorum Ordinarii (postquam de hoc eis constiterit) Excommunicatos faciant publicè denunciari, donec de absolutione ipsorum eis fuerit facta fides, nullo Religiosis eisdem super hoc exemptionis, vel alio Privilegio, suffragante.*

De Oratione pro Defunctis.

C A P U T VIII.

Cum totius Ecclesiæ more fiat vespertina pro fidelibus defunctis Oratio: proinde sicut in Synodo Gembiciana decreta

creta fuit; ita ut in omnibus Ecclesiis hora circiter prima ho-
ris, trino pulsu Campanæ, ad eadem Populus excitetur; præ-
sens præcipit Synodus, conceditq; singulis orantibus Quadra-
ginta dies Indulgentiarum, in forma Juris.

De Communione, tempore Paschali.

C A P U T IX.

Cum tempus Paschale, à Dominicâ Palmaram, ad Domini-
cam in Albis, Confessioni, & Communioni fidelium, de
Jure præstitutum, huic Regno, ob paucitatem Sacerdotum,
& multitudinem hominum, in remoris ab Ecclesiis locis com-
morantium, angustum esse experientia doceat: Supplicat Syno-
dus Sanctæ Sedi Apostolicæ, ut tanquam benigna Mater filio-
rum suorum saluti consulendo, amplius spatium, hoc est à Do-
minica Passionis, ad Dominicam in Albis inclusivè, ea de cau-
sa prorogare velit.

Ut Synodis, & Comitibus, Episcopi intersint.

C A P U T X.

Cum plurimum intersit Reipublicæ saluti, & Ecclesiæ Juri-
bus conservandis, ut DD. Archiepiscopi, & Episcopi, Syno-
dis Provincialibus, Comitibus Regni, & particularibus, Ter-
rarum Conventibus, in quibus etiam de Juribus, & præjudi-
cio Ecclesiarum & Ecclesiasticorum agitur, præsentibus adsint;
quod & respectivè antiquis Constitutionibus Provincialibus,
lib: 5. cap: 8. & recentioribus, videlicet Gembiciana, per Se-
dem Apostolicam confirmatis, cavetur: Ideò poenam mille
marcarum in quemlibet Dominorum Episcoporum, ad præ-
fata loca, & tempora præfixa, venire negligentium, præsens
ampliat & innovat Synodus; salvo legitimo impedimento, ju-
rejurando juxta eadem Statuta Provincialia, coram Illustrissi-
mo D. Archiepiscopo, in recenti probando. Poenæ autem
ejusmodi per Illustrissimum D. Archiepiscopum omninò ultra
alias Juris poenas exigantur, & fabricæ Ecclesiæ Metropolita-
næ applicentur; in reliquo dispositio Dzierzgovii Archiepisco-
pi, *lib: 4.* descripta observetur. Quoniam verò Serenissimus
Princeps CAROLUS FERDINANDUS, Administrator Epi-
scopatus

scopatus Vratislaviensis, ad Synodum præsentem invitatus, per suas ad
Illustrissimum D. Archiepiscopum literas, absentiam Capituli,
sui excusavit, quòd in exilio manens, commodè ad Synodum
venire non potuit: Ideò Synodus juxta excusationi locum reli-
quit; ita tamen, ne absentia hac vice indulta Ecclesiæ Vrati-
slaviensi Metropolitano Gnesnensi dudum adjunctæ, quidquam
derogat: præsertim cum & ipse Summus Pontifex modernus,
illam Ecclesiam Gnesnen Suffraganeam, in literis suis, co-
ram Synodo lectis, agnoscat, idemq; ipse Serenissimus CA-
ROLUS in suis quoq; literis non diffiteatur.

De Judicibus Tribunalis Regni.

C A P U T XI.

Rescente omnium rerum pretio, æquum est, Judices Tribu-
nalis Regni Ordinis nostri, ampliori stipendio provideri,
cujus modum Domini Ordinarii in qualibet Diocesi inire cu-
rabunt; ita tamen, ut omni ex parte stipendium sit modera-
tum, & omnis avaritiæ labe absit.

De Advocatarum summis pecuniariis.

C A P U T XII.

UT Scultetiæ, & Advocatiæ, in bonis Ecclesiæ, certis pecu-
nariarum summis onerata, quamprimum liberæ ad Ecclesi-
am redeant, statuitur; ut in Privilegiis de novo super eas con-
cedendis quarta pars summæ principalis detrahatur, ita ut eum-
dem quartum possessorem venerint, summa totaliter extincta
esse censeatur; prout etiam in Scultetiis Regalibus Jure Regni
observatur.

De Conservatoribus.

C A P U T XIII.

Monentur Regulares, quorum aliqui juxta Bullam sanctæ
memoriæ Gregorii XV. Conservatores elegerunt, ut alii
idem quamprimum faciant; alioquin coram Ordinariis loco-
rum, quamdiu non elegerint, respondere tenebuntur. Eligan-
tur autem in Conservatores illi, qui in Synodis Diocesanis
iudices ad audiendas causas Apostolicas designati sunt.

C

De Depu-

De Deputatis ex Capitulis. ad Electiones Abbatum mittendis.

C A P U T XIV.
Dudum in Constitutionibus Provincialibus est decretum, & observatum, ut vacante Abbatia, vel Præpositura, Viri graves de gremio Capituli Ecclesiarum Cathedralium mittantur, qui electioni ex causis ibidem expressis intersint. *Cap. Novit: & Cap. Quanto. De his quæ sunt à Prælatiis.* Idemq; antea Juris Canonici sanctione firmatum est, ut Abbatum, & Abbatissarum institutiones & destitutiones, cum consilio Capituli, & non aliarum personarum fiant; districtè mandat Synodus id observari; aliter autem factæ electiones, uti Jura disponunt, irritæ sint, & inanes.

De Abbatibus vacantibus.

C A P U T XV.
Ut bona Ecclesiastica, post mortem Abbatum, vel Præpositorum, cum suis redditibus & proventibus, integra maneat, ac futuro, prout de Jure, Successori conferentur, nevé à quibusvis diripiantur; statuit Synodus, antiquæ Consuetudini inhærens: ut DD. Locorum Ordinarii post decessum Abbatum, seu Præpositorum, Administratorem ex medio sui Capituli, unâ cum Priore Monasterii, constituent, qui indemnitati eorundem bonorum, etiam immobilium, per defunctum relictorum, prospiciant, de hisq; futuro successori, ad instar Provinciae Constitutionis, de Sede vacante, in novissima Synodo à Sede Apostolica approbatæ, rationem reddere teneantur, Raptorum autem bonorum, reddituum, & rerum à defuncto relictarum, poenam Excommunicationis ipso facto, contra rapientes bona post mortem intestati Statutis Provincialibus decretam, incursum decernit. Æquum etiam censet Synodus, ut in Abbatibus, & Præposituris commendatis, modus procedendi ad instar anni gratiæ, per Bullam Leonis X. concessi, observetur.

De Taxa Processuum, Tribunalium Episcopaliū.

C A P U T XVI.
Et si taxa processuum, seu literarum Tribunalis, antiqua lib: tertio Constitutionum Provincialium sit expressa; eaq;

Consti-

Constitutione Maciejoviana ad duplum augeri jubeatur: Verumtamen omnium rerum in dies valore excrecente, eam ad triplum Synodus ampliari permittit; ac proinde decernit, ne quis Norariorum amplius exigere præsumat, sub poena amissionis Officii.

De Contributione, pro Deputatis Tribunalis Regni, solvenda.

C A P U T XVII.
Plurimum interest, & seculari, & Regulari Clero, ne Judicia Tribunalis Regni, quæ honorum Ecclesiasticorum, & victualium Cleri ultima sunt præsidia, intermittantur; cum verò ob absentiam, & non plenum in composito Judicio numerum Deputatorum eadem negligi contingat; propterea, quod solitæ pensiones illis non solvantur: Proinde Synodus præcavens indemnitati bonorum Ecclesiasticorum, ac victui pauperum Sacerdotum, qui ob Judicium Deputatorum absentiam, ad septem, vel decem annos, justitiæ administrationem expectare coguntur, decernit, ut DD. Episcopi Abbatias in Commendam habentes, nec non alii Commendatarii, nullis subterfugiis se tueri possint, quominus coram Locorum Ordinariis, vel Judicibus competentibus, ad pensiones ultra quadraginta annos solvi solitas, & consuetas, jure mediante compellantur: alias eorum causæ in Judicio composito Tribunalis Ecclesiastici non judicabuntur.

De reverentia Divinorum Officiorum.

C A P U T XVIII.
Inhibet Synodus, ne in Ecclesiis quibuscunq; circa Processiones cum Venerabili Sacramento, aut alias adhibeantur tympana, aut tubarum clangores, qui magis castris, quam Ecclesiæ devotioni accommodati videntur; item explosiones tormentorum bellicorum in Festis circa Octavas Festorum, nullo fructu, sed æmulationis causa fieri solitas; excepto tamen Festo Noctis Resurrectionis Dominicæ, juxta laudabilem locorum consuetudinem,

C2

De Cano:

De Canonizatione.

C A P U T XIX.

Supplicat Synodus S. Sedi Apostolicæ, ut negotium Canonizationis Beatorum, STANISLAI KOSTKA Societatis Jesu, CUNEGUNDIS, & LADISLAI, Ordinis S. Francisci; necnon JOZAPHAT Episcopi, VINCENTII KADŁUBEK, JOANNIS KANTII, Professoris Academiæ Cracoviensis sua Sanctitas commendatum habeat: ac priusquam solemnitas ea perficiatur Missæ Sacrificium, cum horis Canonicis, præsertim de Beato CANTIO, & KOSTKA, in Ecclesiis Regni celebrari concedat.

De Decanis Ruralibus.

C A P U T XX.

Quia quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet: cum verò Decani Rurales commune Episcoporum, & Archidiaconorum Officium exerceant; ideò eisdem Decanos ab Episcopis, & Archidiaconis, communiter eligi debere, sicuti juris est, *Cap: ad hac. in fin: de Offic: Archid: Synodus declarat.*

De Unione Ruthenorum.

C A P U T XXI.

Antistitum Ritûs Græci, & Sacerdotum in Unione S. Ecclesiæ Romanæ permanentium, negotium in proximis Comitibus Regni tractan; DD. Archiepiscopi, & Episcopi, promittunt, ut ipsorum Juribus omninò consulatur, & securitati prospiciatur.

De temerè litigantibus.

C A P U T XXII.

Decet ordinem Sacerdotalem, modestiæ & tranquillitatis studium. Monet ergo seriò Synodus personas Ecclesiasticas, ut à litibus multiplicandis sibi temperent, neq; causas, honorem & famam tangentes, cuiquam intentent, sine Episcoporum suorum consilio: cum id etiam vergat in odium status Spiritualis, ac Sacerdotum officio aliquos diffamari minimè conveniat. Contra facientes, arbitrio Superiorum sciant se esse puniendos.

De Absen.

De Absentibus in præfenti Synodo.

C A P U T XXIII.

Cautum fuit in proximè præterita Synodo, ut DD. Episcopi, Abbates, & qui interesse Synodo debent, omninò ad Synodum venirent, sub pœnis Juris, irremissibiliter in eos decernendis. Cum verò ad præfens plures absint Domini Episcopi, & Abbates, qui varias causas absentia per suos Nuntios prætendunt, eas diligentius Illustrissimus D. Archiepiscopus ut examinet, Synodus decernit; & quorum excusationes minus legitimas invenerit, pœna pecuniaria, de consilio duorum DD. Episcoporum Seniorum, sibi viciniorum, puniat, pœnamq; solutam de eorundem consilio, fabricæ Metropolitane Ecclesiæ, juxta Constitutionem Dzierzgovianam, *Lib: IV. Constitutionum Provincialium*, applicet. Caterum exemplo, & consuetudine Sac: Conc: Trident: & aliarum Synodorum Provincialium, cavet Synodus, nemini in voce danda novum jus quæsitum, aut aliquod præjudicium factum esse.

De Nuntio ad Sanctam Sedem Apostolicam mittendo.

C A P U T XXIV.

Ad petendam, obtinendamq; à SS. Dno Nostro, præfentis Synodi confirmationem, nonnullasq; alias gratias ejusdem S.D.N. pro usu & necessitate Provinciæ, designatur Admodum R. D. Stanislaus ZYCHOWIC, J.U.D. Archidjaconus Calissiensis, Præpositus Ravensis,

Acta, lecta, publicata, Anno, Die, Mense, ut supra.

Joannes Węzyk, Archiepiscopus Gnesnensis, m.pp.

Stanislaus Grochowski, Archiepiscopus Leopoliensis.

Mathias Łubiencki, Episcopus Vladislaviensis & Pomer:m.p.

Stanislaus Łubiencki, Episcopus Płocensis, m.p.

Paulus Piasiecki, Episcopus Camenecensis, m.p.

Venceslaus Ceynardwicz, J.U.D. auctoritate
Apost: publicus, Actorumq; Curia Illustriss
& Rndiss: D. Archiep: Gnesn: suprascripti, ac
præfentis Synodi Notarius suprascriptus, m.p.

Approbatio.

Nos Fabricius, Tituli Sanctæ Mariæ de Pace, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis Verospius, nomine Sacræ Congregationis Cardinalium, Concilii Tridentini interpretum, fidem facimus, & attestamus, Decreta Synodi Provincialis Gnesnensis: hoc libello cartarum decem, quarum prima incipit, Acta & Constitutiones Synodi Provincialis Gnesnensis; ultima verò desinit, Domini Archiepiscopi Gnesnensis superscripti, ac præsentis Synodi Notarius, &c: fuisse, ut supra ab eadem Sacra Congregatione Concilii emendata, recognita, atq; approbata; eorundemq; Decretorum Originale, apud eandem Sacram Congregationem remansisse; adjecta tamen declaratione, ut quæ obtinenda sunt à Sanctissimo Domino Nostro, pro non appositu, à Sacra Congregatione, non approbata habeantur, nulliusq; effectus & roboris existant, nisi & donec cum effectu, à Sua Sanctitate obtineantur. In quorum fidem, his propria manu subscripsimus, & ab infra scripto eiusdem Sacræ Congregationis Secretario subscribi, Sigilliq; nostri impressione muniti mandavimus. Dat: Roma, die prima Septemb: 1635.

F. Cardinalis Verospius,

Locus Sigilli.

Franciscus Paulucius S.C.C. Secr.

Sequuntur Brevia Apostolica, & Decreta, Episcopos, & Clerum Regni Poloniae, ac Magni Ducatus Lithvaniae, concernentia.

B R E V E De Reductione Missarum. U R B A N U S P P. VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Cum sicut accepimus, redditus foundationum, & legatorum antiquorum, Ecclesiis Regni Poloniae, à diversis personis, cum onere certam Missarum quantitatem celebrandi, seu celebrari faciendi, relictorum; ad præsens oneri huiusmodi adimplendo non sufficiant, eo quòd monetæ valor plurimum auctus sit, & præterea ob pestem, & alias Regni præfati calamitates, Sacerdotum ejusdem Regni numerus adeò imminutus sit, ut illi qui supersunt, tot Missis celebrandis impares sint: Nos in præmissis, quantum ab alto conceditur. provideri cupientes, Apostolicâ auctoritate, tenore præsentium, concedimus; ubi in dicto Regno, post Sacri Concilii Tridentini publicationem, non fuit in aliqua Synodo facta reductio Missarum huiusmodi; ea in prima Synodo; juxta Sacri Concilii Tridentini præfati formam, fieri possit; etiamsi illa non

sit pri-

fit prima Synodus celebrata post ejusdem Sacri Concilii Tridentini publicationem. Non obstantibus præmissis, ac quibuscunq; Testatorum, & aliorum voluntatibus, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscunque. Dat: Romæ, apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, Die XXVI. Novembris. M.DC.XXXIV. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

M. A. Maraldus.

B R E V E

**De Communione tempore Paschali.
URBANUS PP. VIII.**

Ad futuram rei memoriam.

Exponi Nobis nuper fecerunt Venerabiles Fratres, Archiepiscopi, & Episcopi Regni Poloniæ, quòd in eodem Regno progressu temporis usus invaluit, ut quilibet, ad id tamen aptus & idoneus, singulis annis, ad minùs duodecim dierum spatio, nempe à Feria quinta in Cœna Domini, usq; ad diem Dominicam in Albis inclusivè, confessus, ac Sacra Communione refectus esse debeat: cujus quidem temporis brevitas in causa fuit, ut ob numerosum dicti Regni populum, ac Sacerdotum ibidem partim contagio, partim verò aliis infirmitatibus defunctorum defectum, multi præmissa, spatio duodecim dierum hujusmodi, peragere non potuerint. Quare dicti Archiepiscopi,

& Epi-

& Episcopi, Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut super præmissis opportunè providere de benignitate Apostolicâ dignaremur: Nos igitur Christi fidelium ejusdem Regni animarum saluti, quantum cum Domino possumus, consulere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; eisdem Archiepiscopis, & Episcopis, per præsentem committimus, & mandamus, ut eorum arbitrio, attentâ Sacerdotum penuriâ, hujusmodi Christi fidelibus utriusq; sexûs, dicti Regni, ad id tamen aptis, & idoneis, tempus à Dominica Passionis, usq; ad Hebdomadam post Dominicam in Albis immediatè sequentè inclusivè, quo durante, peccata sua confessi, ac Sacra Communione refecti esse debeant, & teneantur, autoritate Nostra, concedant, & respectivè prorogent. Non obstan: præfata consuetudine, cæterisq; contrarium facientibus quibuscunque. Dat: in Arcè Gandulphi, Albanen: Dioc: sub Annulo Piscatoris, Die XXVI. Octobris. M.DC.XXXIV. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

M. A. Maraldus.

B R E V E

**De Foro in Criminalibus.
URBANUS PP. VIII.**

Ad futuram rei memoriam.

Ingularia, atq; eximia, Charissimi in Christo Filii Nostri, VLADISLAI, Poloniæ & Sycciz Regis Illu-

D

stris,

aris, in Nos, & hanc Sanctam Sedem, fidei & devotionis merita, ac præcipuus, quo eundem VLADISLAVUM Regem complectimur, paternæ charitatis affectus, promerentur; ut quæ ad prosperum, felicemq; Christi fidelium in Regno Poloniæ existentium statum, & quietem, pertinere dignoscuntur, quantum cum Domino possumus, favorabiliter concedamus. Supplicationibus itaq; dilecti filii Nobilis viri, Georgii Ossolinski, Comitis de Teczyn, ejusdem VLADISLAVI Regis Oratoris, Nobis super hoc humiliter porrectis, inclinati: Quòd de cætero in præfato Regno Poloniæ, Causæ Criminales in prima instantia cognoscantur ab Ordinariis Locorum; in secunda à Metropolitanò; in tertia à dilecto filio moderno, & pro tempore existente in dicto Regno Poloniæ Nuntio; in reliquis instantiis, etiam restitutionis in integrum, & in secunda instantia, quando Metropolitanus uti Ordinarius in prima instantia cognoscit, committantur Causæ appellationum, nullitatum, per signaturam Justitiæ, infra certum tempus, vel in partibus, alicui ex Episcopis, vel Suffraganeis in eodem Regno pro tempore existentibus, quos omnes pro hujusmodi Causis Criminalibus cognoscendis, & terminandis, habilitamus Apostolicâ authoritate; tenore præsentium, concedimus, & indulgemus. Decernentes præsentis literas validas, firmas & efficaces existere, & fore, suosq; plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac omnibus & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, in-

viola-

violabiliter observari: sicq; per quoscunq; Judices Ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & diffiniri debere; ac irritum & inane, si secus super his à quoquàm, quavis authoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumcunq; Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis Statutis, & Consuetudinibus; Privilegiis quoq; Indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrariis quibuscunq;. Dat: Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die V. Januarii. M.DC.XXXIV. Pontificatus Nostri Anno undecimo.

M. A. Maraldus.

B R E V E

De Decimis.

U R B A N U S P P. VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Cum sicut dilectus filius, Nobilis Vir Georgius Ossolinski, Comes de Teczyn, Charissimi in Christo Filii Nostri VLADISLAVI, Poloniæ & Sveciæ Regis Illustri,

Dz

lustris,

lustris, ad Nos, & Apostolicam Sedem Orator, Nobis nuper exponi fecit, diversæ controversiæ, lites, & differentiæ, inter Ecclesiasticos & Nobiles Regni Poloniæ occasione solutionis decimarum, sæpè oriantur: Nos litibus, differentiis, & controversiis hujusmodi, quantum cum Domino possumus, obviam ire, paciç; & quieti Ecclesiasticorum, & Nobilium præfatorum, consulere volentes, supplicationibus dicti Georgii Comitis, & Oratoris, nomine ejusdem VLADISLAI Regis, Nobis super hoc humiliter porrectis, inclinatis; Venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis, & Episcopis, dicti Regni Poloniæ, tenore præsentium, committimus, & mandamus ut compositiones per Ecclesiarum Rectores, & Laicos faciendas, super quantitatem Decimarum confirmet, vel illas approbet de consensu Rectorum; & ubi non adest illorum consensus, etiam agatur de novalibus, Ordinarius assumptis duobus de suo Capitulo, unà cum illis, Causam, & Causas, super compositione facienda cognoscat, ac terminet appellatione remotâ, ubi Decimæ quolibet annò non excedunt, florenos quinquaginta in valore earum: & quatenus excederent dictum valorem, tunc semel appellare liceat, & Appellatio per Metropolitanum, assumptis pariter duobus de suo Capitulo, cognoscatur, & terminetur. Quatenus verò Metropolitanus esset Ordinarius, tunc appellatio cognoscatur, & terminetur per Nuntium Apostolicum in eodem Regno commorantem; & quatenus primæ instantiæ ab eodem Nun-

tio co-

tio cognoscerentur, tunc à sententiis dicti Nuntii appellationes, nullitates, ac in integrum restitutiones committantur per eundem Nuntium alteri Episcopo ejusdem Regni, qui pariter assumptis duobus de suo Capitulo, insimul cognoscant, & terminent. Quòd si contentio erit inter aliquem Episcopum, & Nobilem, seu Nobiles; tunc Causa cognoscatur per Metropolitanum assumptis, pariter duobus de suo Capitulo: Si verò erit inter Metropolitanum, ac Nobilem, seu Nobiles, tunc causa spectet ad Nuntium pro compositione de partium consensu facienda, aliàs via Juris terminanda, ut supra. Decernentes præsentis literas, validas, firmas, & efficaces existere, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari: irritumq; & inane, quidquid secus super his à quoquam, quavis authoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit, attentari. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumcunq; Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Consuetudinibus; Privilegiis quoq; Indultis & literis Apostolicis, in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, eorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, hac vice duntaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisq; contrariis quibuscunq;. Dat: Romæ apud S.

Mariam

Mariam Majorē, sub Annulo Piscatoris, die XXVII. 9bris,
M.DC.XXXIV. Pontificatūs Nostri Anno Duodecimo.

D E C R E T U M.

Ne Religiosi bona stabilia emanent.

SANCTISSIMUS D. Noster **URBANUS**. Divinā Providentiā PP. VIII. salubri Regulariū regimini piā sollicitudine intendens, ex legitimis causis animū suū moventibus, sub poenis arbitrio Sanctitatis suæ reservatis, mandat Præposito Generali Soc: Jesu, Generali Ord: Præd: Gñrli Ord: Carmel: Gñrli Ord: Cisterc: ut præcipiat, ac intra tres Menses præcepisse doceat, omnibus & singulis Provincialibus, Rectoribus, & quibuscunq; aliis superioribus, de Societ: per Regnū Poloniæ, & M.D. Lithvaniæ, constitutis, ne sub poena suspensionis à Divinis, privationis omnium Officiorū quæ tunc obtinebunt, vocisq; activæ & passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in perpetuum obtinenda, ipso facto, absq; alia declaratione, incurren: ac aliis arbitrio Sanctitatis suæ ferendis, bona stabilia emere, vel titulo permutationis acquirere audeant, vel præsumant, in dictis Regno, & Ducatu, nisi eodemmet Generali consulto, & expressa illius obtenta licentiā. Eundem verò Generalē ad hujusmodi concessionem non devenire, nisi eodem Sanctissimo Romano Pontifice, vel Sacrà Congregatione Cardinalium, Concilii Tridentini Interpretum, prius assentiente.

Ex eodemmet Originali, præsens copia, est per me Notarium publicum, ac Curia Caus: Illustris: ac Reverendis D. Nuntii Apostolici in Regno Poloniæ, diligenter exarata. In cujus fidem & testimonium, meā propriā manu subscripsi, Sigilloq; ejusdem Illustrissimi communicavi. Dat: Varsoviæ, Die XXXI. Mensis Januarii M.DC.XXXVI.

Ita est. Alexander Barnabau, Not. Caus. m.p.

Litera Eminentiſſimi Cardinalis Barberini, in Cauſa eadem, ad illuſtriſſimum D. Nuntium Apoſtolicum ſcripta.

SANCTISSIMUS D. Noster **URBANUS**, Divinā Providentiā Papa VIII. Salubri Regularium regimini piā sollicitudine intendens, ex legitimis causis animū suū moventibus, sub poenis arbitrio Sanctitatis suæ reservatis, mandat Præposito Generali Soc: Jesu, ut præcipiat, ac intra tres Menses præcepisse doceat, omnibus & singulis Provincialibus, Rectoribus, & quibuscunq; aliis Superioribus dicti Ordinis, per Regnum Poloniæ, & Magnum Ducatum Lithvaniæ constitutis; ne sub poena suspensionis à Divinis, privationis omnium Officiorum quæ tunc obtinebunt, vocisq; activæ & passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, ipso facto, absq; alia declaratione, incurrenda, ac aliis arbitrio Sanctitatis suæ ferendis bona stabilia emere, vel titulo permutationis acquirere audeant, vel præsumant in dictis Regno, & Ducatu, nisi eodemmet Generali consulto, & expressa illius obtentā licentiā. Eundem verò Generalem ad hujusmodi licentiam non devenire, nisi eodem Sanctissimo Romano Pontifice, vel Sacrà Congregatione Cardinalium, Concilii Tridentini Interpretum, prius assentiente.

A latere earundem literarum scriptum.

Generali Ordinis Predicatorum.

Generali Ordinis Carmelitarum.

Generali Ordinis Cisterciensium.

Respon-

*Responsum Sacrae Congregationis, in Causa translationis Fe-
storum tempore Messis.*

Episcopi Regni Poloniae supplicarunt, pro licentia transferendi Festa occurrentia in Mensibus, Julii, Augusti, & Septembris; exceptis tamen Visitationis; & Assumptionis B. Virginis, necnon Festis Apostolorum, in dies Dominicos, Mensium Octobris & Novembris ob fruges omnis generis, tam demetendas, & recolligendas, quam recollectas injuriae temporis expositas, cum operarii in illis partibus Festivis diebus ab operibus omnino abstinere intendant. Et Sacra Rituum Congregatio respondit: Festa nullo modo esse transferenda; posse autem concedi, ut imminente necessitate ob fruges recolligendas, seu recollectas, Episcopi dispensare possint quoad operarios, non obstantibus diebus Festivis. Die XXI. Januarii, 1634.

C. Episcopus Boronen: Card: Pius,

Julius Rospigliosus Secret

De mandato Illustrissimi ac Reverendissimi Domini D. JOANNIS WEZYK, Dei & Apostolicae Sedis Gratia Archiepiscopi Gnesnensis, Legati Nati, Regni Poloniae Primatis, Primiq; Principis: Brevia & Decreta suprascripta, ex suis Originalibus descripta, per me Notarium infra scriptum, sunt collationata, ac Sigillo ejusdem Illustrissimi communita, in fidem & testimonium praemissorum.

*Ita est. Venceslaus Ceynarowicz, J. U. D.
Sacrae auctor: Apost: publicus, Actorumq; Curiae suprascriptae Illustris: D.
Archiep: Notarius. m. p.*

KSIEGARNIA

ANTYKWARIAT

400

E * 104907

